

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře – rozhodl jako soud odvolací v senátě složeném z předsedy Víta Jakšiče a soudců JUDr. Ivany Kosové a JUDr. Roberta Ožvalda ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně]
bytem v [obec], [anonymizována dvě slova] [číslo],
zastoupené [anonymizováno] [jméno] [příjmení],
advokátem se sídlem v [obec a číslo], [obec a číslo],
proti

žalovanému: [osobní údaje žalovaného]
bytem v [obec a číslo],
zastoupenému [anonymizováno] [jméno] [příjmení],
advokátem se sídlem v [obec a číslo], [ulice a číslo],

o zaplacení částky 600 000 Kč s příslušenstvím,

o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 24. srpna 2018, č. j. 8 C 80/2016-516,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se mění tak, že se žaloba, jíž se žalobkyně domáhá, aby bylo žalovanému uloženo zaplatit jí částku 600 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 9. 4. 2016 do zaplacení, zamítá.

- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů 244 612,30 Kč k rukám advokáta [anonymizováno] [jméno] [příjmení] do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu v Táboře na soudním poplatku z odvolání částku 5 000 Kč, rovněž do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhá zaplacení částky 600 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně od 9. 4. 2016 do zaplacení s odůvodněním, že její manželství se žalovaným bylo pravomocně rozvedeno dnem 7. 11. 2011, rozsudkem Okresního soudu v Táboře (dále jen, soud I. stupně) – rovněž pravomocným – bylo vypořádáno zaniklé společné jmění účastníků (dále jen, SJM^o), ale předmětem tohoto vypořádání nebyla pohledávka z titulu půjčky, kterou žalovaný poskytl společnosti DAMVEL s.r.o. se sídlem v Soběslavi (dále jen, společnost DAMVEL^o) podle smlouvy z 18. 9. 2001 ve výši 1 500 000 Kč. Uplynutím lhůty uvedené v § 150 odst. 4 obč. zák. se tato pohledávka stala podílovým spoluvlastnictvím účastníků. Už po zániku SJM vrátila společnost DAMVEL žalovanému část dluhu ve výši 1 200 000 Kč; žalovaný si celou částku ponechal a odmítl vydat žalobkyni její podíl ve výši 600 000 Kč s poukazem na to, že pohledávka za společností DAMVEL nepatřila do SJM. Tím se na její úkor bezdůvodně obohatil a právě vydání tohoto obohacení se žalobkyně domáhá.

2. Žalobě bylo nejprve zcela vyhověno rozsudkem soudu I. stupně ze dne 29. 9. 2016, č. j. 8 C 80/2016-46, vydaným jako rozsudek pro uznání, který byl potvrzen rozsudkem zdejšího odvolacího soudu ze dne 23. 2. 2017, č. j. 15 Co 12/2017-132. Dovolání žalovaného proti rozsudku odvolacího soudu bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 1. 11. 2017, č. j. 28 Cdo 4139/2017-314, ovšem všechna shora uvedená rozhodnutí zrušil Ústavní soud náležením ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 3964/17; věci se tedy znovu zabýval soud I. stupně.

3. Ten v záhlaví uvedeným rozsudkem znovu uložil žalovanému, aby zaplatil žalobkyni jednak 600 000 Kč s požadovaným úrokem z prodlení, jednak – k rukám jejího právního zástupce – náhradu nákladů řízení ve výši 143 100 Kč, vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Soud I. stupně vyšel (mimo jiné) z toho, že žalovaný si v roce 2001, tedy za trvání manželství účastníků, půjčil od svých rodičů bez vědomí žalobkyně částku 1 500 000 Kč, která přesahovala míru přiměřenou majetkovým poměrům účastníků, že tuto částku následně poskytl formou půjčky společnosti DAMVEL, že tato společnost po zániku SJM zaplatila žalovanému na tento dluh 1 200 000 Kč a že si žalovaný celou tuto částku ponechal. Na základě těchto zjištění pak soud I. stupně uzavřel, že půjčka od rodičů sice představuje výlučný závazek žalovaného, ale to nemění nic na tom, že – ve smyslu ustálené soudní praxe reprezentované např. rozsudkem sp. zn. 22 Cdo 1387/2008 a dalšími v rozsudku vyjmenovanými rozhodnutími Nejvyššího soudu – půjčkou získané prostředky se staly součástí SJM. Pohledávka za společností DAMVEL existující ke dni zániku SJM byla tedy pohledávkou společnou a jelikož nebyla předmětem soudního vypořádání, přešla podle § 150 odst. 4 obč. zák. do podílového spoluvlastnictví účastníků. Tím, že si ponechal všechny vrácené peníze, se žalovaný skutečně na úkor žalobkyně o polovinu přijaté částky bezdůvodně obohatil, toto obohacení je podle § 2991 o. z. povinen jí vydat, a proto je žaloba důvodná. Námitky žalovaného poukazující na započtení jeho vzájemné pohledávky, na promlčení uplatněného nároku a na rozpor požadavku žalobkyně s dobrými mravy neshledal soud I. stupně opodstatněnými; s ohledem na to, co bylo pro rozhodnutí o odvolání významné, však není nutno se těmito otázkami zabývat. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o. s. ř.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalovaný obsáhlé a nepřehledné odvolání, v němž ohlásil všechny zákonem předpokládané odvolací důvody. Jelikož však – jak bude dále uvedeno – je

rozhodnutí odvolacího soudu založeno na závěru, že s ohledem na odlišné právní posouzení věci by nebylo možno žalobě vyhovět ani v případě, že by všechna žalobní tvrzení byla prokázána, není třeba odvolací námitky na tomto místě podrobně reprodukovat; odvolací soud se k nim v potřebném rozsahu vyjádří níže. Ve stručnosti lze shrnout, že podstatou odvolání je obsáhlá polemika se skutkovými závěry soudu I. stupně (které podle názoru žalovaného mnohdy ani nemají oporu v provedeném dokazování) a výtka (vycházející z přesvědčení žalovaného, že bylo prokázáno, že částky, které podle žaloby půjčil společnosti DAMVEL v roce 2001, mu byly nejpozději v roce 2005 vráceny), že pokud žalobkyně neučinila v řízení žádná jiná skutková tvrzení, než jaká uvedla v žalobě, rozhodl soud I. stupně o nároku, který ani nebyl předmětem řízení, ačkoli měl žalobu bez dalšího zamítnout. Tím, že přesto pokračoval v důkazním řízení a prováděl nenavržené důkazy ke skutečnostem, které nebyly tvrzeny, porušil soud I. stupně zásadu rovnosti stran v řízení. Žalovaný navrhl, aby odvolací soud změnil napadený rozsudek tak, že bude žaloba zamítnuta, případně – pokud se neztotožní s jeho odvolacími argumenty – aby mu alespoň na zaplacení žalobkyni přiznané částky povolil přiměřené splátky.

5. Žalobkyně se plně ztotožnila se skutkovými i právními závěry soudu I. stupně a navrhla potvrzení napadeného rozsudku.

6. Odvolání bylo podáno včas k tomu oprávněnou osobou. Odvolací soud proto projednal věc podle § 212 o. s. ř., přezkoumal napadený rozsudek v celém jeho rozsahu a dospěl k závěru, že odvolání je opodstatněné.

7. V první řadě je nutno se vypořádat s námitkou, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce, neboť pokud by tomu tak bylo, musel by odvolací soud postupovat podle § 219a odst. 1 písm. a) a § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. Tato námitka není v odvolání blíže odůvodněna, a proto soud I. stupně vyzval zástupce žalovaného, aby ji specifikoval, Zástupce žalovaného však sdělil, že své námitky k procesním vadám již nebude dále doplňovat, a proto nelze než uzavřít, že odvolací důvod podle § 205 odst. 1 písm. a) o. s. ř. není naplněn. V této souvislosti pak je třeba zdůraznit, že výhrady k procesnímu postupu soudce v řízení (které jediné by snad mohly být považovány za argument směřující k odůvodnění námitky podjatosti) důvodem pro jeho vyloučení být nemohou (srov. § 14 odst. 4 o. s. ř.).

8. V žalobě a v dalších svých skutkových tvrzeních v průběhu řízení (která shrnula při jednání soudu I. stupně dne 27. 6. 2018 (srov. protokol na č.l. 419 spisu) a též ve svém vyjádření k odvolání) líčí žalobkyně rozhodující skutečnosti tak, že si žalovaný v roce 2001, tj. za trvání manželství účastníků, půjčil od svých rodičů bez jejího vědomí a souhlasu částku 1 500 000 Kč, kterou následně – rovněž bez jejího vědomí, neboť o této skutečnosti se dozvěděla až v řízení o vypořádání SJM – půjčil společnosti DAMVEL. Uplatněný nárok pak opírá o právní názor, že prostředky získané půjčkou od rodičů žalovaného se staly součástí SJM a v důsledku toho je pohledávka vůči společnosti DAMVEL z titulu uvedené půjčky (nevypořádaným) aktivem SJM. Soud I. stupně tento právní názor převzal, ovšem odvolací soud se s ním z dále uvedených důvodů neztotožňuje a – jak už bylo naznačeno – dospívá k závěru, že ani v případě, že by byla všechna tvrzení žalobkyně zcela spolehlivě prokázána, by nebylo možno žalobě vyhovět.

9. Pro rozhodnutí o uplatněném nároku tak, jak byl po skutkové stránce vylíčen, je zásadní řešení předběžné otázky, zda pohledávka z titulu půjčky, kterou poskytl (resp. podle žaloby měl poskytnout) žalovaný na základě smlouvy z 18. 9. 2001 společnosti DAMVEL z prostředků získaných půjčkou od svých rodičů, mohla být aktivem zaniklého SJM účastníků. Odpověď na tuto otázku závisí nejen na tom, kdo je nositelem práv a povinností vyplývajících ze závazkového vztahu založeného smlouvou o půjčce uzavřenou mezi rodiči žalovaného a žalovaným, ale (především) na závěru, jakým způsobem žalovaný s takto získanými prostředky naložil. Soud I. stupně ve shodě s tvrzením obou účastníků uzavřel, že povinnosti ze smlouvy o půjčce uzavřené s jeho rodiči tíží pouze žalovaného, neboť to byl on, kdo bez souhlasu žalobkyně tento závazek převzal, a rozsah závazku přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům účastníků (§ 143

odst. 1 písm. b) obč. zák.). Tento závěr ani nadále žádá ze stran nezpochybnuje a rovněž odvolací soud jej považuje za správný. Naproti tomu není možno souhlasit s názorem, že tím, že žalovaný převzal peníze za trvání manželství, se tyto finanční prostředky staly bez dalšího součástí SJM. Všechna judikatura citovaná či zmiňovaná v odůvodnění přezkoumávaného rozsudku shodně vychází z toho, že bylo-li za trvání manželství použito peněz získaných půjčkou, z níž je zavázán jen jeden z manželů, na koupi určité věci (tj. byla-li za ně získána určitá majetková hodnota), náleží i tato hodnota do SJM. K tomu, aby se prostředky získané výlučným závazkem jednoho z manželů, „transformovaly“ do SJM, je tedy třeba, aby nějakým způsobem sloužily k rozšíření masy SJM. V daném případě však žalobkyně ani netvrdí, že by k něčemu takovému došlo, naopak sama uvádí, že žalovaný, aniž by ji o tom informoval, peníze rovnou půjčil společnosti DAMVEL (resp. použil je na zakoupení zboží pro ni). To ostatně vyplývá i z písemného potvrzení na č.l. 343 spisu. Pohledávku vůči společnosti DAMVEL nelze považovat za pohledávku společnou; takovou by mohla být jediné za situace, že by účastníkem závazkového právního vztahu k této společnosti byla i žalobkyně. Taktomu ovšem není, neboť žalovaný poskytl půjčku bez vědomí žalobkyně, navíc v rozsahu, který – stejně jako jeho půjčka od rodičů – přesahuje míru přiměřenou poměrům účastníků, a jediné on je proto věřitelem společnosti DAMVEL. Prostředky z výlučného závazku žalovaného tedy nebyly – ani podle žalobního tvrzení – použity ve prospěch SJM, nýbrž na vznik pohledávky, jejímž jediným věřitelem je on, a proto je není možno považovat za společné přesto, že je žalovaný obdržel za trvání manželství. Pak ovšem nelze přisvědčit názoru, že pokud žalovaný nevyplatil žalobkyni polovinu částky, kterou přijal jako splátku půjčky, bezdůvodně se na její úkor obohatil.

10. Odvolací soud je ostatně přesvědčen, že by žaloba nebyla důvodná ani v případě, že by bylo možno peníze z půjčky od rodičů žalovaného považovat za součást SJM. Jak už bylo uvedeno, jediným věřitelem společnosti DAMVEL je žalovaný, který s ní uzavřel smlouvu o půjčce v rozsahu nepřiměřeném majetkovým poměrům účastníků bez souhlasu žalobkyně. Šlo by tedy o vynaložení společných prostředků na výlučný majetek žalovaného, a k tomu by mohl soud přihlídnout jen v rámci vypořádání SJM jako k tzv. vnosu ve smyslu § 149 odst. 2 obč. zák., nikoli v samostatném řízení poté, co již uplynula lhůta uvedená v § 150 odst. 4 obč. zák. (stejně argumentoval žalovaný ve svém vyjádření ze dne 22. 6. 2018 na č.l. 389 spisu).

11. Lze tedy uzavřít, že žalobě tak, jak je podána, nemůže být v žádném případě vyhověno. Proto odvolací soud podle § 220 odst. 1 o. s. ř. napadený rozsudek změnil tak, že se žaloba v celém rozsahu zamítá, aniž by bylo třeba zabývat se odvolacími námitkami týkajícími se postupu soudu I. stupně při dokazování, jeho skutkových závěrů či – s výjimkou shora zmíněné námitky podjatosti – tvrzených procesních vad.

12. S ohledem na změnu rozsudku rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 2 o. s. ř. o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů. Podle konečného výsledku řízení je úspěšnou procesní stranou žalovaný a má proto podle § 142 odst. 1 o. s. ř. právo na náhradu všech nákladů potřebných k účelnému bránění práva. Tyto náklady tvoří především náklady právního zastoupení. S první fází řízení, v níž zastupoval žalovaného advokát [anonymizováno] [příjmení] [příjmení], je spojeno celkem šest úkonů právní služby, které lze pokládat za účelné: převzetí a příprava zastoupení, sepis odvolání proti rozsudku soudu I. stupně ze dne 29. 9. 2016, účast na jednání odvolacího soudu ve dnech 2. 2. 2017 a 23. 2. 2017, sepis dovolání proti rozsudku odvolacího soudu ze dne 23. 2. 2017 a sepis odvolání proti usnesení soudu I. stupně ze dne 19. 4. 2017, č. j. 8 C 80/2016-155, kterým nebylo žalovanému pro dovolací řízení přiznáno osvobození od soudních poplatků (což je úkon, za který náleží odměna v poloviční výši). Za účelný úkon naproti tomu není možno považovat sepis podání ze dne 11. 11. 2016 obsahujícího doplnění odvolání, neboť nic nebránilo tehdejšímu zástupci žalovaného prostudovat spis ještě před podáním odvolání a v takovém případě mohly být argumenty obsažené v tomto podání použity již v původním odvolání. Účelné není ani podání z 18. 8. 2017 označené jako doplnění dovolání, jednak proto, že oproti původnímu dovolání neobsahuje nic nového, jednak z důvodu, že i kdyby

v tomto doplnění byly uvedeny nové skutečnosti, nebylo by možno k nim s ohledem na ustanovení § 242 odst. 4 o. s. ř. přihlídnout, jelikož bylo podáno až po uplynutí dovolací lhůty. Z úkonů právní služby, které v zastoupení žalovaného učinil advokát [anonymizováno] [jméno] [příjmení], pak je účelných celkem jedenáct: porada s klientem dne 16. 4. 2018, sepis vyjádření ze dne 23. 4. 2018, sepis vyjádření ze dne 22. 6. 2018, účast u jednání soudu I. stupně dne 27. 6. 2018 trvajícím přes dvě hodiny (představující proto dva úkony), sepis vyjádření ze dne 2. 7. 2018, sepis vyjádření ze dne 8. 8. 2018, účast u jednání soudu I. stupně dne 22. 8. 2018, sepis odvolání proti rozsudku soudu I. stupně ze dne 24. 8. 2018, sepis repliky k vyjádření žalobkyně k tomuto odvolání a účast u jednání odvolacího soudu dne 19. 2. 2019. Další úkony, které jsou uvedeny ve vyúčtování nákladů žalovaného, již odvolací soud za účelné nepokládá. V případě doplnění dovolání sepsaného [anonymizováno] [příjmení] je tomu tak ze stejných důvodů jako u doplnění dovolání [anonymizováno] [příjmení], navíc toto podání bylo sepsáno až v den, kdy dovolací soud rozhodl. Vyjádření ze dne 4. 6. 2018 se týká výlučně otázky osvobození žalobkyně od soudních poplatků, do níž žalovanému nepřislouží zasahovat, skutečnosti obsažené ve vyjádření ze dne 17. 8. 2018 mohly být uvedeny již ve vyjádření ze dne 8. 8. 2018 a pokud jde o závěrečné, „krátké shrnutí faktů“ zaslané odvolacímu soudu po jednání dne 19. 2. 2019, jedná se o podání, které odvolací soud nevyžadoval a které navíc nebylo pro rozhodnutí podstatné. Celkem tedy náleží k účelným nákladům odměna advokáta za 16 úkonů právní služby v plné výši a jedna odměna poloviční, což při výši odměny za jeden úkon 10 700 Kč stanovené podle § 7 bodu 6. vyhlášky č. 177/1996 Sb. (tzv. advokátní tarif – dále jen, „AT“) představuje částku 176 550 Kč. Náklady dále představuje 17 paušálních částek náhrady výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 1 AT (5 100 Kč), náhrada za promeškaný čas strávený třemi cestami advokáta k jednáním soudů obou stupňů a zpět za 29 půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 AT (2 900 Kč), doložené jízdné advokáta k těmto jednáním veřejnou hromadnou dopravou ve výši 1 080 Kč, náhrada za daň z přidané hodnoty ve výši 21% ze součtu všech shora uvedených částek (38 982,30 Kč), zaplacený soudní poplatek z odvolání 15 000 Kč a zaplacený poplatek z dovolání 5 000 Kč. Celkovou částku 244 612,30 Kč je žalobkyně povinna zaplatit k rukám zastupujícího advokáta do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 149 odst. 1, § 160 odst. 1 o. s. ř.).

13. Žalovaný byl z jedné poloviny osvobozen od soudních poplatků a v důsledku toho zaplatil na poplatek z odvolání jen 15 000 Kč. Jeho odvolání bylo zcela vyhověno, a proto je podle § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, povinna zaplatit odpovídající část poplatku (tj. zbývajících 15 000 Kč) žalobkyně. Tu však soud I. stupně rovněž osvobodil od soudních poplatků, a to v rozsahu dvou třetin, a proto jí bylo uloženo zaplatit na účet soud I. stupně na soudním poplatku z odvolání jen 5 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání jen v případě, že se jedná o rozhodnutí, které závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.). Přípustnost dovolání je však podle § 239 o. s. ř. oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Dovolání mohou účastníci podat do dvou měsíců od doručení písemného vyhotovení rozsudku k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Tábor 28. února 2019

Mgr. Jiří Vaněk
předseda senátu

Rozhodnutí nabylo právní moci dne 22. března 2022.